

îndoi, în această dramă, dar și în **Mireasa cu gene false, O batistă în Dunăre** etc. sau în romanele „Vânătoarea regală” și „F”, este al literaturii înseși. Destul să apreciem lungimea textului: e un joc, dar mai degrabă o livrescă “bătaie de joc” la adresa genului, căci piesa se oferă deliberat a nu fi niciodată reprezentată integral. Scenei căreia aparent i se adresează, cartea (**Dragostea e ca și-o răie** are, în ediția de la Expansion, 229 de pagini) îi pregătește ea însăși o farsă.

Că este, cu siguranță, un joc livresc de-a teatrul, dar mai cu seamă un joc al literaturii, ne-o dovedește și recurența încăpățânată a unor motive de-a lungul întregii opere a lui D.R. Popescu, motive nesubstanțiale, simpliste, creatoare de atmosferă sau pur scenografice. Misterul

polițist urzit în jurul unei vechi crime (sau furt), toposul dunărean, insula utopică (de pe Dunăre) sunt dintre cele mai frecvente. Schimbând detalii în tratarea acestor motive proprii, romanele și dramele lui D.R. Popescu devin suspect de lesne de atribuit fie „obsedantului deceniu”, fie parabolilor de orice fel, fie dezbaterilor etice în sens generic, fie exercitiului fabulator-lic al scriitorului. E greu de crezut că se poate vorbi despre o obsesie reală a „crimei” nepedepsite (o crimă, un furt, un păcat comis cândva de un autor necunoscut – iată rețeta elementară a suspansului polițist și prilejul sugerării unei dezbateri etice) sau despre simple improvizatii pe un motiv polițist (pentru că materia discursului este mai mult o sumă de digresiuni decât o dez-

voltare a pretextului) și cu atât mai puțin despre încercarea de frescă („tipologiile” și situațiile sunt adesea fantastice) etc. Toate acestea se regăsesc în discurs, în doza extrem de savante, creând aproape la fiecare pas un spectru nou și iluzoriu de reprezentare. Și-atunci, valoarea oricărui cod extratextual nu e decât o himeră. Pentru această literatură–„trompe l'oeil” singurul cod rezonabil e cel intratextual, afirmat, adică, înăuntrul procedeelelor discursului: simularea efectului de literatură. Drama fabulatorie a lui D.R. Popescu este exercitiul literaturii înseși de a genera lumi într-un proces prolific inepuizabil.

Nu-i așa că mijloacele de teatru nu fac față acestui spectacol ?

Sebastian-Vlad Popa

Madam' Noe

Piesa premiată de PUNITER anul acesta, *Noe care ne străbate memoria e o femeie* de Ion Mircea, se înscrie în rândul unor încercări literare recente care abordează personajul biblic prin latura lui feminină, fie că aceasta reprezintă soția-i legitimă, fie că este doar configurația sa interioară de sex opus, adică *anima* lui. Astfel, canadianul Timothy Findley este autorul unui roman, *Not wanted on the voyage*, al cărui personaj principal, Mrs. Noah, rămasă văduvă, experimentează diverse și interesante acuplări interspecii. Tânăra poetă Jo Shapcott dedică și ea doamnei Noe câteva versuri șagalice. Ion Mircea, ca un ardelen adevărat ce este, ia lucrurile mai în serios. Femininul său Noe este un fel de matrice transilvăneană extem de tenace, care împiedică, prin frâna de motor a memoriei, ca istoria să galopeze nestingherită înainte. Ea se întruchipează într-un personaj marquezian, un fel de combinație între bunica Erendirei și Veturia Goga. Asistăm pe parcursul lecturii la

agonia lentă a femeii-mit, opresoare a urmașilor ei. Obligat să scape prin eutanasiu de povara trecutului, strănepotul bătrânei Noe ajunge la închisoare, unde participă la tot felul de înscenări cu înaltă valoare simbolică. Piesa alternează scene de intensă și autentică poezie, cu umplutură de gust îndoielnic. Primele replici, care reiau un jargon răsuflat, fac o impresie proastă, greu de șters ulterior. Indicații de scenă de genul „Lumina, din ce în ce mai sumară, URCĂ ȘI DÂNSA PE SCARĂ” sau „În flăcări, trează, LUMINA, ȘCHIOPĂTÂND, LE URMEAZĂ”) nici măcar nu stupefiază, cum probabil s-a intenționat, te fac doar să ridici din umeri. Prea multa culoare locală, ardelenismele deplasate deranjează și reduc considerabil posibilă, deși îndoielnică, audiență a acestei piese. Deseori însă, inventivitatea verbal-vizuală este remarcabilă, mai ales când se încheagă într-o unitate teatrală coerentă și expresivă ca, de pildă, în „epifanii”. Păcat că asemenea momente sunt torpilate de aluzii prea străvezii la realitatea

politică imediată, ca recomandarea 1 201 și multe altele. Efecte ieftine de postmodernism afișat, ca suprapunerea unor replici pe un spectacol radiofonic cu **O noapte furtunoasă**, pot da mari delicii unora, din care nu fac însă parte. Autorul este un poet de recunoscut talent, el pare însă nedus la teatru, în sensul în care se spune despre alții că sunt neduși la dame. Cunoaște, adică, rafinementele și farmecele perversităților, îi lipsește însă tehnica propriu-zisă a actului elementar. Teatrul nu există fără conflict și nu rezistă fără vervă. Restul e poezie – și nu din cea mai bună.

Adrian Mihalache